

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMAS

SPRENDIMAS

2023 m. liepos 28 d. 21P-3
Vilnius

Teisėjų garbės teismas, susidedantis iš visuomenės atstovo Aleksandro Dobrynino, teisėjo Virgilijaus Grabinsko (pirmininkas), visuomenės atstovės Julijos Kiršienės, teisėjų Dianos Labokaitės (pranešėja), Rasos Lapėnienės, visuomenės atstovės Jolantos Sondaitės, teisėjo Viginto Višinskio,

sekretoriaujant Nacionalinės teismų administracijos Teisės ir administravimo departamento Administravimo skyriaus vyriausiajai specialistei Ingai Jankauskienei, dalyvaujant Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjai Violetai Balčytienei, vaizdo konferencijų būdu išnagrinėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjai Violetai Balčytienei Teisėjų etikos ir drausmės komisijos 2022 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 18P-5 iškeltą drausmės bylą.

Teisėjų garbės teismas

n u s t a t ė :

Teisėjų etikos ir drausmės komisija (toliau – ir Komisija) 2022 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 18P-5 (toliau – ir sprendimas) iškėlė drausmės bylą teisėjai Violetai Balčytienei už Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodekse (toliau – Teisėjų etikos kodeksas) įtvirtintų pagarbos žmogui (Teisėjų etikos kodekso 6 straipsnio 1, 2 punktai), padorumo (Teisėjų etikos kodekso 13 straipsnio 1, 3 punktai), pavyzdingumo (Teisėjų etikos kodekso 14 straipsnio 1, 2, 7 punktai), pareigingumo (Teisėjų etikos kodekso 15 straipsnio 3 punktas), solidarumo (Teisėjų etikos kodekso 16 straipsnio 1 punktas) principų pažeidimus. Komisija padarė išvadą, kad teisėja Violeta Balčytienė savo elgesiu pažemino teisėjo vardą.

Drausmės byla teisėjai Violetai Balčytienei buvo iškelta pagal Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkės J. M. (toliau – ir teismo pirmininkė) 2021 m. gruodžio 17 d. teikimą (su 2022 m. sausio 21 d. ir 2022 m. sausio 26 d. papildymais) (toliau – ir teikimas).

Teismo pirmininkė 2021 m. gruodžio 17 d. teikime nurodė, kad Vilniaus apygardos administraciniame teisme (toliau – ir VAAT), naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos (toliau – LITEKO) bylų paskirstymo modulių vienerių metų laikotarpiui sudaromos nuolatinės trijų teisėjų kolegijos administraciniams byloms nagrinėti. Teismo pirmininko 2021 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. T-99 nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. vienerių metų laikotarpiui buvo patvirtinta nuolatinė trijų teisėjų kolegija Nr. 7, susidedanti iš teisėjų R. M., H. S. ir Violetos Balčytienės. Teikime nurodyta, kad 2021 m. gruodžio 15 d. teismo administracija gavo teisėjų H. S. ir R. M. pranešimą „Dėl darbo kolegijoje“, kuriuo teisėjai prašo skirti į jų kolegiją po vieną teismo teisėją pagal nustatytą grafiką, kadangi dirbti kartu su teisėja Violeta Balčytienne vienoje kolegijoje itin sudėtinga, jaučiama didžiulė įtampa. Teismo pirmininkė nurodo, kad 2021 m. gruodžio 17 d. teisme vykusio nuolatinio teisėjų pasitarimo metu teismo teisėjai buvo informuoti apie gautą teisėjų H. S. ir R. M. pranešimą, klausta jų nuomonės dėl grafiko sudarymo. Pasitarime dalyvavę teisėjai prašė teisėjos Violetos Balčytienės paaiškinti situaciją dėl kolegijos darbe kylančių nesklaidumų, tačiau teisėja Violeta Balčytienė nesugebėjo sklandžiai, be įžeidimų teisėjų kolegijos atžvilgiu, paaiškinti situacijos. Dėl tvarkos

nesilaikymo, teisėja Violeta Balčytienė buvo pašalinta iš pasitarimo. Teismo pirmininkės teigimu, konfliktinių situacijų su kartu dirbančiais kolegomis teisėjais sukėlimas, jų sprendimas ne taikiai, korektiškai ir mandagiai, o atsisakant bendradarbiauti, nesuderinama su teisėjo pavyzdingo elgesio reikalavimais. Teismo pirmininkės vertinimu, situacija administracinėje byloje, kai teisėja Violeta Balčytienė pareiškė nusišalinanti nuo bylos jau kolegijai išnagrinėjus bylą ir nutarus atidėti procesinio sprendimo priėmimą ir paskelbimą, rodo nepagarbą ne tik teismui ir bylos dalyviams, bet ir prasilenkia su procesiniais reikalavimais. Anot teismo pirmininkės, tokia teisėjos Violetos Balčytienės sukelta situacija ne tik negalima procesiškai, bet ir gali kelti bylos dalyvių pasipiktinimą dėl bylos vilkinimo. Teikime pažymima, kad teisėja Violeta Balčytienė situacijas dėl darbo organizavimo kolegijose ne pirmą kartą vertina savitai, su kolegijos nariais procesinių veiksmų nederina, akivaizdus to pavyzdys – 2021 m. gruodžio 10 d. teisėja priėmė nutartį popierinėje byloje, pasirašydama ją 2021 m. gruodžio 10 d., o kolegijos nariams per sekretorę perdavė pasirašyti nutartį atgaline data, t. y. 2021 m. gruodžio 13 d.

VAAT 2022 m. sausio 21 d. rašte „Papildoma informacija prie 2021-12-17 teikimo“ nurodoma, kad teismo pirmininkė 2022 m. sausio 20 d. gavo iš teisėjos E. P. informaciją, jog 2022 m. sausio 19 d. buvo išnagrinėta popierine forma tvarkoma administracinė byla Nr. I2-561-764/2022, kurioje teisėjų kolegija priėmė nutartį sprendimo priėmimą ir paskelbimą atidėti 2022 m. sausio 26 d. 14.30 val., tačiau nutartį pasirašė tik dvi teisėjos kolegijos narės, o teisėja Violeta Balčytienė iki šiol nutarties nepasirašė. Teismo pirmininkė pažymėjo, kad teismo administracija gauna teismo teisėjų nusiskundimų dėl darbo kolegijoje su teisėja Violeta Balčytiene, teisėjams nuolat tenka aiškintis dėl procesinių dokumentų pasirašymo formos. Be to, teismo pirmininkės teigimu, teisėja Violeta Balčytienė nuo atšaukimo iš neapmokamų atostogų dienos, t. y. nuo 2021 m. gruodžio 6 d., fiziškai nebūna teisme, todėl kiti teisėjų kolegijos nariai neturi galimybės įstatymo nustatyta tvarka tartis su teisėja pasitarimų kambaryje. 2022 m. sausio 26 d. teismo pirmininkė pateikė Komisijai papildomą informaciją, kurioje pažymėjo, kad teisėja Violeta Balčytienė 2022 m. sausio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. I2-561-764/2022 pasirašė atgaline data.

Teismo pirmininkės vertinimu, teikime išdėstytos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad teisėjos Violetos Balčytienės veiksmuose yra Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų padorumo, pareigingumo, pavyzdingumo ir solidarumo principų pažeidimų požymių, todėl prašo teisėjai iškelti drausmės bylą už sistemingai besikartojančius Teisėjų etikos kodekso principų pažeidimus.

Teisėja Violeta Balčytienė rašytiniame paaiškinime Komisijai nurodė, kad teismo pirmininkės teikimas yra visiškai nepagrįstas, nurodė, kad su kolegijos nariais jokių konfliktų ar nesutarimų neturėjo, dirbo nuotoliniu būdu. Apie teisėjų R. M. ir H. S. pranešimą sužinojo pasitarimo metu, kuris vyko 2021 m. gruodžio 17 d. 9 val. nuotoliniu būdu per „Zoom“ platformą. Paaiškinime teisėja pažymėjo, kad teismo pirmininkė J. M. susirinkimo metu elgėsi neetiškai, kritikavo, nurodydama, kad teisėjams, kuriems tenka dirbti su teisėja Violeta Balčytiene vienoje kolegijoje, yra kančia ir nesėkmė. Paaiškinime nurodoma, kad teismo pirmininkė prašė pasiaiškinti dėl teisėjų R. M. ir H. S. pranešime nurodytų aplinkybių, tačiau, pradėjus kalbėti ir paprašius pagarsinti nurodyto pranešimo turinį, teismo pirmininkė liepė ją (teisėją Violetą Balčytienę) iš susirinkimo pašalinti ir atjungė nuo „Zoom“ platformos pokalbio. Taip pat teisėja paaiškinime nurodė, kad 2021 m. gruodžio 10 d. nutartis buvo parengta laiku, tačiau kolegijos nariai darbo dienos metu neatsakė nei į el. laiškus, nei į telefoninius skambučius. Nepavykus surasti kolegų darbo metu penktadienį, teisėjams pasiūlė nutarties pasirašymą perkelti į pirmadienį, t. y. 2021 m. gruodžio 13 d. Teisėjos teigimu, el. laiškų turinys, telefoninių pokalbių laikas patvirtina, kad dėl nusišalinimo nuo bylos nagrinėjimo buvo pranešta 2021 m. gruodžio 9 d. iki bylos nagrinėjimo pradžios. Anot teisėjos, 2021 m. gruodžio 9 d. nutartis dėl sprendimo paskelbimo atidėjimo negalėjo būti įkelta į LITEKO su dviem kolegijos narių parašais. Tokiu atveju pirmininkaujantis /pranešėjas turėjo kreiptis į teismo pirmininkę ar pavaduotoją su prašymu pakeisti kolegijos narį į kitą. Teisėjos teigimu, jeigu teisėjas iš karto nėra pakeičiamas, turi būti likusių dviejų kolegijos narių priimta nutartis atidėti bylos nagrinėjimą, nurodant kito posėdžio datą. Teisėja mano, kad šiuo atveju buvo padarytas Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) proceso normų pažeidimas, kadangi 2021 m. gruodžio 9 d. nutartis atidėti sprendimo paskelbimą 2022 m. sausio 6 d. buvo priimta jai pranešus, kad nusišalina

nuo bylos nagrinėjimo. Teisėja nurodo, kad nei teismo pirmininkė, nei kolegijos nariai neatliko jokių veiksmų dėl kolegijos nario pakeitimo ir proceso šalių informavimo apie 2021 m. gruodžio 9 d. rašytinio posėdžio rezultatus. Teisėja paaiškinime pažymėjo, kad visi su darbu susiję klausimai buvo aptarti 2021 m. gruodžio 13 d. teismo pastate kolegijos narių kabinete ir jokių nesutarimų su teisėjų kolegija nebuvo. Taip pat su teisėjų kolegija buvo sutarta, kad pandemijos metu visi procesiniai dokumentai, tarp jų ir popierinėse bylose, pasirašomi elektroniniu parašu. Teisėja mano, kad teismo pirmininkė J. M., rinkdama apie ją informaciją, bando su ja susidoroti, kerštaudama už pateiktus skundus Lygių galimybių kontrolieriui.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, remdamasi surinktais rašytiniais duomenimis, konstatavo, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkės 2021 m. gruodžio 17 d. teikime (su 2022 m. sausio 21 d. ir 2022 m. sausio 26 d. papildymais) nurodytas teisėjos Violetos Balčytienės elgesys pažeidžia Teisėjų etikos kodekso principų reikalavimus, todėl nutarė teisėjai iškelti drausmės bylą.

Komisija, įvertinusi Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų R. M. ir H. S. pranešime „Dėl darbo kolegijoje“ nurodytas aplinkybes, atsižvelgusi į Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. gruodžio 17 d. teisėjų pasitarimo protokole užfiksuotą informaciją, konstatavo, kad aplinkybės dėl teisėjos Violetos Balčytienės netinkamo elgesio su kolegomis teisėjais pasitvirtino. Komisija padarė išvadą, kad teisėja Violeta Balčytienė nesugeba organizuoti savo darbo kolegijose sklandžiai, savo santykiuose su teisėjais nevengia sudaryti tokių situacijų, dėl kurių kiti teisėjai patiria įtampą ir negali sklandžiai nagrinėti bylų, dėl teisėjos Violetos Balčytienės elgesio teisėjai atsiduria nelygiavertėje padėtyje, su ja vienoje kolegijoje dirbantys teisėjai patiria organizacinių darbo kolegijoje sunkumų, dėl ko tenka atidėti bylų nagrinėjimą, taigi, ilgėja ir bylų išnagrinėjimo terminai. Taip pat Komisija pažymėjo, kad teisėjos Violetos Balčytienės neetiški veiksmai dėl nemandagaus, nepagarbaus, nekorektiško elgesio su teisėjais ir teismo darbuotojais jau buvo svarstomi Teisėjų etikos ir drausmės komisijoje. Nustatytų aplinkybių pagrindu Komisija padarė išvadą, kad teisėja Violeta Balčytienė, darbinėje aplinkoje bendraudama su kitais teismo teisėjais, nesilaiko Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos žmogui, padorumo ir pavyzdingumo principo reikalavimų, todėl yra pagrindas teisėjai iškelti drausmės bylą.

Nustačiusi, kad teisėja Violeta Balčytienė, žinodama aplinkybes, jog pareiškėjui administracinėje byloje Nr. eI-1133-426/2021 atstovaujantis advokatas V. B. atstovavo jai (teisėjai Violetai Balčytienei) civilinėje byloje prieš 10 metų, nurodžiusi šios bylos pranešėjai teisėjai R. M., kad su advokatu nebendrauja, suinteresuotumo bylos baigtimi neturi, ėmėsi bylos nagrinėjimo, tačiau procesui pasibaigus, 2021 m. gruodžio 9 d. nutartimi nusišalino nuo bylos nagrinėjimo, Komisija padarė išvadą, kad toks teisėjos elgesys kenkia teismo autoritetui ir yra nesuderinamas su teisėjams keliamais ypač aukštais etikos standartais, todėl yra požymių, jog teisėja Violeta Balčytienė pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus pavyzdingumo bei pareigingumo principus.

Taip pat Komisija, išnagrinėjusi teikimo medžiagą, įvertinusi LITEKO duomenis, teisėjų H. S., R. M., E. P. bei teismo raštinės skyriaus vedėjos A. K. paaiškinimus, konstatavo, kad pasitvirtino teikime nurodytos aplinkybės, jog teisėja Violeta Balčytienė procesinius dokumentus (nutartis) pasirašinėja atgaline data. Komisija nustatė, kad teisėja Violeta Balčytienė 2021 m. gruodžio 13 d. administracinėje byloje Nr. I3-8-473/2021 (teisminio proceso Nr. 3-61-3-05268-2015-2) per teismo posėdžių sekretorę pateikė teisėjų kolegijos nariams H. S. ir R. M. atgaline data pasirašyti 2021 m. gruodžio 10 d. nutartį, o teisėjų kolegijos nariams nesutikus pasirašyti nutarties atgaline data, teisėja Violeta Balčytienė ją perrašė 2021 m. gruodžio 13 d. data. Taip pat nustatyta, kad administracinėje byloje Nr. I2-561-746/2022 (teisminio proceso Nr. 3-61-3-00435-2021-0, byla popierinė) teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Violetos Balčytienės, G. B. ir E. P. (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), išnagrinėjusi bylą iš esmės, 2022 m. sausio 19 d. nutartimi nutarė sprendimo priėmimą ir paskelbimą atidėti 2022 m. sausio 26 d. 14:30 val., tačiau šią nutartį pasirašė tik dvi kolegijos narės – E. P. bei G. B., teisėja Violeta Balčytienė nutartį pasirašė 2022 m. sausio 25 d., t. y. atgaline data. Komisijos vertinimu, teisėja Violeta Balčytienė nesielgė pareigingai ir padoriai, t. y. jos veiksmuose yra Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pareigingumo ir padorumo principų pažeidimo požymių.

Teisėjų garbės teismui pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose teisėja Violeta Balčytienė nurodė, kad nesutinka su Komisijos sprendime padarytomis išvadomis ir aplinkybių vertinimu. Teisėjos teigimu, nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo ji nusišalino tinkamai, taip, kaip numatyta ABTĮ, nes šioje byloje proceso šaliai atstovavo advokatas V. B., su kuriuo ji yra sudariusi asmeninę atstovavimo sutartį dėl atstovavimo jai 4 bylose. Teisėja pažymėjo, kad advokatas V. B. jai atstovavo ilgą laiką, t. y. 8 metus – nuo 2009 m. iki 2017 m. Teisėja paaiškino, kad prieš posėdį, susipažįstant su administracine byla Nr. eI-1133-426/2021, kurioje 2021 m. gruodžio 9 d. 9.15 val. buvo paskirtas rašytinis posėdis, pamatė, kad vienai iš šalių atstovauja advokatas V. B., todėl nedelsdama, prieš bylos narinėjimą iš esmės, apie tai informavo kolegijos teisėjus. Teisėjos teigimu, pirmininkaujančiajai pranešėjai R. M., kuri jai paskambino telefonu prieš bylos nagrinėjimą, norėdama suderinti sprendimo paskelbimo atidėjimo laiką, ji nurodė, kad negali dalyvauti šios bylos nagrinėjime, nes jau anksčiau yra nusišalinusi nuo bylų, kuriose dalyvauja advokatas V. B., nurodė, kad jeigu būtų paskirtas žodinis posėdis ir jame dalyvautų šalys, ji šalis informuotų apie tai, kad minėtas advokatas yra atstovavęs jai privačiai asmeninėse bylose. Pasak teisėjos, jeigu šalys nereikštų jai nepasitikėjimo ir nepareiktų nušalinimo, ji dalyvautų bylos nagrinėjime, tačiau kadangi posėdis rašytinis, ji negali apie tai informuoti šalių prieš bylos nagrinėjimą iš esmės, todėl privalo nusišalinti pati. Teisėjos Violetos Balčytienės teigimu, teisėja R. M. išreiškė nuomonę, kad ji gali dalyvauti bylos nagrinėjime, nes minėtas atstovavimas buvo seniai, tačiau, pasak teisėjos, ji laikėsi savos pozicijos, kad turi nusišalinti ir teisėjai R. M. nurodė, kad, esant tokiai situacijai, pradeda rašyti nusišalinimo nuo bylos nutartį ir ją surašiusi įkels į LITEKO. Teisėja pažymėjo, kad bylos Nr. eI-1133-426/2021 narinėjimas iš esmės 2021 m. gruodžio 9 d. 9.15 val. net neprasidėjo, joks procesinis sprendimas byloje priimtas nebuvo, nes tos pačios teisėjų kolegijos nariai po minėto pokalbio telefonu su teisėja R. M. 9.30 val. pradėjo nagrinėti kitą (Nr. eI2-1325-426/2021 (teisminio proceso Nr. 3-61-3-03877-220-2)) bylą žodinio proceso tvarka, posėdis šioje byloje baigėsi 10.27 val. Teisėja nurodė, kad dar prieš 9.30 val. posėdį paprašė, kad padėtų skubiai parengtų nusišalinimo nutartį ir įkeltų į LITEKO. Teisėja pažymėjo, kad po minėto 9.30 val. posėdžio ji ir kiti du kolegijos nariai nagrinėjo dar kelias bylas, paskutinėje posėdis buvo paskirtas 11.30 val. Teisėja nurodė, kad, baigusi posėdžiauti, LITEKO sistemoje 11:47:42 pasirašė nusišalinimo nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo nutartį. Teisėja pažymėjo, kad anksčiau nusišalinti negalėjo, nes posėdžiavo kitose bylose su šia kolegija žodiniuose posėdžiuose. Be to, ABTĮ reikalauja bylų nagrinėjimo proceso nepertraukiamumo. Tuo tarpu kiti du kolegijos nariai, neinformavę jos, nesidomėdami, ar ji baigė rašyti nusišalinimo nutartį, tarp kitų bylų posėdžių, pasirašė bylos Nr. eI-1133-426/2021 nutartį atidėti procesinio sprendimo priėmimą ir paskelbimą (teisėja R. M. pasirašė 10:54:04, teisėjas H. S. pasirašė 11:06:48). Teisėja Violeta Balčytienė nurodė, kad ji minėtos nutarties nepasirašė, nes jai ši nutartis nebuvo pateikta ir neturėjo būti priimta, kadangi byla nebuvo pradėta nagrinėti iš esmės, nei faktiškai laiko prasme, nei dėl jos pranešimo apie nusišalinimą. Teisėja pažymėjo, kad nutartys dėl procesinio paskelbimo laiko turi būti derinamos tarp visų kolegijos narių, nutartis pasirašoma visų teisėjų. Teisėjos teigimu, šiuo atveju buvo padarytas akivaizdus ABTĮ pažeidimas, kadangi nutartis buvo tik su dviejų teisėjų parašais, ji buvo priimta nesuderinus su ja (teisėja Violeta Balčytienė), be to, nutartis savo turiniu neatitiko 2021 m. gruodžio 9 d. posėdžio fakto ir šalys buvo klaidingai informuotos apie sprendimo paskelbimo laiką. Teisėjos teigimu, šios aplinkybės paneigia Komisijos padarytas nepagrįstas išvadas dėl to, kad ji nusišalino nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo jau išnagrinėjus bylą.

Rašytiniuose paaiškinimuose teisėja Violeta Balčytienė taip pat nurodė nesutinkanti su Komisijos išvadomis ir aplinkybių vertinimu dėl procesinių dokumentų pasirašymo atgaline data, ji teigia, kad atgaline data nepasirašinėjo jokių nutarčių. Teisėja paaiškino, kad 2021 m. gruodžio 10 d. parengė ir į LITEKO įkėlė nutarčių projektus bylose, kuriose ji buvo paskirta kolegijos pirmininke (administracinėse bylose: Nr. I3-8-473/2021, eI4-5-473/2021, eI4-14-473/2021), kadangi iki darbo pabaigos kolegijos nariai (teisėjai R. M. ir H. S.) nutarčių nepasirašė, nutartys iš LITEKO buvo pašalintos. Teisėja nurodo, kad byloje Nr. I3-8-473/2021 nutarties projektas į LITEKO buvo įkeltas 15.12 val., o popierinis nutarties variantas nuneštas kolegijos nariams susipažinti. Teisėja pažymi, kad kolegijos nariai darbo dienos metu neatsakė į teismo elektroniniu paštu jos siųstus laiškus,

nekomunikavo, neinformavo, kad jų nebus darbe ir jie nebus pasiekiami darbo laiku, tik vėliau, darbo dienos pabaigoje, SMS žinute teisėja R. M. informavo, kad ji renginyje, pasiūlė, kad grįžusi iš renginio perskaitys ir pasirašys. H. S. informavo, kad jis pietauja, be to, yra pavargęs ir jo darbe nebus, o iš namų pasirašyti elektroniniu parašu jis neturi galimybės. Pasak teisėjos, nepavykus gruodžio 10 d. surasti kolegų darbo laiku, ji pasiūlė perkelti pasirašymą į pirmadienį, t. y. gruodžio 13 d. Teisėja nurodo, kad dėl šios priežasties turėjo pakeisti LITEKO sukurtus įvykius ir koreguoti projektus – nutarčių datą pakeisti iš 10 d. į 13 d. Taip pat, teisėjos teigimu, visus su kolegijos darbu susijusius klausimus kolegija pakartotinai aptarė susitikusi gruodžio 13 d. gyvai, dar kartą buvo sutarta ir suderinta, kad dirbant per nuotolį pandemijos metu visi procesiniai dokumentai bus pasirašomi elektroniniais parašais. Teisėja pažymėjo, kad procesinių sprendimų projektai turi būti patikrinami visų kolegijos narių, ir tik jiems neturint pastabų, yra pasirašomi visų teisėjų ir paskelbiami, taigi, nerealizuoti (nepaskelbti) dokumentai laikytini juodraščiais ir jie negali būti laikomi procesiniais dokumentais.

Taip pat teisėja Violeta Balčytienė nurodė, kad, atsižvelgiant į situaciją dėl koronaviruso plitimo, paskelbus karantiną visoje Lietuvos Respublikoje, buvo posėdžiaujama nuotoliniu būdu, o popierinėse bylose susiformavo praktika visus procesinius veiksmus pasirašyti elektroniniu parašu. Teisėja paaiškina, kad administracinėje byloje Nr. I2-561-764/2022 2022 m. sausio 19 d. 12.41 val. į LITEKO pasirašyti buvo įkelta nutartis dėl sprendimo priėmimo ir paskelbimo datos atidėjimo, šią nutartį ji atsidarė 12.58 val. LITEKO sistemoje ir redagavo, t. y. pasirašė elektroniniu parašu (tai patvirtina jos pridėdami LITEKO duomenys), tačiau, kaip paaiškėjo vėliau, parašas dėl jai nežinomos klaidos ar LITEKO trikdžių, neišsisaugojo. Teisėja pažymėjo, kad, atlikusi pasirašymo veiksmą, jungėsi į kitą teismo posėdį, todėl net nesitikėjo, kad parašas neišsisaugojo, o apie tai sužinojo tik kitą dieną, t. y. sausio 20 d. iš teisėjos E. P., kuri jai pasakė, kad dėl to nėra problemos, kad pasirašys ranka atėjusi į teismą kartu su pagrindiniu procesiniu sprendimu. Teisėja nurodo, kad buvo informavusi kolegijos nares, kad dėl paskelbto karantino, kaip buvo rekomenduojama Lietuvos Respublikos nutarimais, saugodama savo sveikatą ji dirba per nuotolį iš namų, į teismą ateidavo tik pagal poreikį ir tik tuomet, kai būdavo mažiau darbuotojų, stengdamasi neužsikrėsti virusu. Teisėjos teigimu, ji paprašė, kad popierinė byla Nr. I2-561-764/2022 būtų palikta jai susipažinti kabinete, tačiau ruošdamasi vykti į teismą ir paskambinusi posėdžių sekretorei sužinojo, kad nurodyta byla buvo atnešta trumpam, bet vėliau paimta, nes teisėja E. P., išvykdama iš darbo, bylą paėmė ir pasidėjo į seifą savo kabinete. Teisėja tvirtina, kad bylos Nr. I2-561-764/2022 nutarties projektas iki sausio 25 d. jai pasirašyti pateiktas nebuvo, jį pasirašė tik sausio 25 d. kartu su iš anksto parengtu galutiniu sprendimu, kuris turėjo būti skelbiamas sausio 26 d. Apibendrindama teisėja paaiškino, kad jos kaltės ar vengimo atlikti pareigas nėra, teismo nutarties nepasirašymas laiku šioje konkrečioje situacijoje yra organizacinio pobūdžio dalykas, kuris įvyko ne dėl jos kaltės, tai nesukėlė jokių neigiamų pasekmių, nesuvaržė proceso dalyvių teisių.

Teisėja Violeta Balčytienė rašytiniuose paaiškinimuose nurodė, kad visiškai nesutinka su Komisijos sprendime padarytomis išvadomis, kad ji darbinėje aplinkoje bendraudama su teismo teisėjais nesilaiko Teisėjų etikos kodekso reikalavimų, teigia, kad tokios Komisijos išvados yra visiškai nepagrįstos, neįrodytos, faktai pateikti iškreiptai ir įvertinti taip, kaip juos vertina teikimą surašiusi teismo pirmininkė. Teisėja teigia, kad teismo pirmininkės teikime ir 2021 m. gruodžio 15 d. teisėjų R. M. ir H. S. pranešime faktinės ir teisinės aplinkybės nurodytos neteisingai, tendencingai, jas iškreipiant ir nutylint faktus. Teisėjos teigimu, nuo 2021 m. gruodžio 6 d. ji dirbo vienoje kolegijoje su teisėjais R. M. ir H. S. ir jokių konfliktų ar nesutarimų neturėjo, dirbo nuotoliniu būdu. Teisėja pažymėjo, kad 2021 m. gruodžio 17 d. nuotoliniu būdu vykusio teisėjų pasitarimo metu teismo pirmininkė ją (teisėją Violetą Balčytienę) apibūdino neetiškais žodžiais, epitetais, nurodydama, kad ji esanti viso teismo problema, kritikavo ir vertino jos asmenį, charakterį ir pan. Teisėja Violeta Balčytienė nurodo, kad, pradėjus jai kalbėti, iš karto buvo pertraukta teismo pirmininkės, paprašius nepertraukinėti ir leisti pasisakyti, pirmininkė vėl ją nutraukė, liepė atjungti „Zoom“ garso funkciją, neleisdama pasisakyti, toliau žemino visų teisėjų akivaizdoje, sakė, kad ji, kaip visada, meluojanti, iškreipianti faktus ir t. t., galiausiai, šaukdama ant jos, liepė ją pašalinti iš „Zoom“ susitikimo ir atjungė nuo „Zoom“ platformos pokalbio. Teisėja pažymi, kad jai nebuvo

suteikta galimybė pasisakyti, ji nebuvo išklaudyta, negalėjo pasiaiškinti ir pateikti argumentus, iš VAAT teisėjų pasitarimo garso įrašo girdėti, kad kiti teisėjai tylėjo, svarstė klausimus dėl nagrinėjamų bylų kiekio ir krūvio, darbo kolegijose, jos (teisėjos Violetos Balčytienės) asmeniui neigiamus vertinimus teikė tik teismo pirmininkė (kuri pati ir inicijavo visų skundų, prašymų rašymą, nustatinėjo prieš ją darbuotojus).

Teisėjos teigimu, Komisijos sprendimo išvados yra perkeltos tik iš VAAT pirmininkės teikimo, nukopijuoti deklaratyvūs teiginiai, o teisės normų (ABTĮ), kurios reglamentuoja teisėjo elgesį nagrinėjant bylas, pažeidimų nėra nurodoma, taip pat nebuvo vertinama susidariusi mobingo situacija, nebuvo reaguojama į teismo pirmininkės atliekamą jos persekiojimą, rašant dešimtis teikimų po to, kai ji kreipėsi į Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybą dėl diskriminavimo negalios pagrindu. Teisėja teigia, kad visus reikalingus veiksmus minimose bylose ji atliko laiku, operatyviai, jokių ABTĮ pažeidimų nepadarė, nenustatytas joks atsainus jos požiūris į procesinių pareigų atlikimą, ji gerbia proceso dalyvius, kiekvieną kolegą ir teismo darbuotoją. Remdamasi išdėstytais aplinkybėmis, teisėja Violeta Balčytienė prašo, vadovaujantis Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.1 papunkčiu, drausmės bylą nutraukti, nesant drausminės atsakomybės pagrindo.

Teisėjų garbės teismo posėdyje teisėja Violeta Balčytienė nesutiko su Teisėjų etikos ir drausmės komisijos sprendimo išvadomis, kurių pagrindu jai buvo iškelta drausmės byla. Teisėja nurodė palaikanti Teisėjų garbės teismui teiktuose rašytiniuose paaiškinimuose išdėstytus argumentus, prašė drausmės bylą nutraukti.

Teisėjų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylos medžiagą, išklauses teisėjos Violetos Balčytienės paaiškinimus, išklauses 2021 m. gruodžio 17 d. nuotoliniu būdu vykusio Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų pasitarimo garso įrašą,

k o n s t a t u o j a:

Teismų įstatymo 83 straipsnyje nustatyti teisėjo drausminės atsakomybės pagrindai, vienas iš kurių yra Teisėjų etikos kodekso reikalavimų pažeidimas.

Teisėjų etikos ir drausmės komisija 2022 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. 18P-5 iškėlė drausmės bylą teisėjai Violetai Balčytienei už Teisėjų etikos kodekse įtvirtintų pagarbos žmogui, padorumo, pavyzdingumo, pareigingumo, solidarumo principų pažeidimus. Komisija padarė išvadą, kad teisėja savo elgesiu pakenkė teismo autoritetui ir teisėjo geram vardui.

Pagrindą iškelti drausmės bylą teisėjai Violetai Balčytienei sudarė šios faktinės aplinkybės:

- 1) nusišalinimas nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo 2021 m. gruodžio 9 d. procesui pasibaigus;
- 2) procesinių dokumentų administracinėse bylose Nr. I3-8-473/2021, Nr. I2-561-746/2022 pasirašymas atgaline data;
- 3) teisėjos elgesys 2021 m. gruodžio 17 d. teisėjų susirinkimo metu ir teisėjos darbas kolegijoje su teisėjais R. M. ir H. S.

Teisėja Violeta Balčytienė nesutiko su jai inkriminuotais Teisėjų etikos kodekso nuostatų pažeidimais, ginčydama Komisijos nustatytas faktines aplinkybes, todėl Teisėjų garbės teismas pagal savo kompetenciją iš naujo įvertina Komisijos nustatytas faktines drausmės bylos aplinkybes ir pasisako dėl jų bei sprendžia, ar šios aplinkybės sudaro pagrindą teisėjos Violetos Balčytienės elgesį vertinti kaip neatitinkantį Teisėjų etikos kodekso reikalavimų.

Dėl nusišalinimo nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo procesui pasibaigus

Teisėjų garbės teismas savo praktikoje jau yra pasisakęs, kad procesinis nušalinimo (nusišalinimo) institutas – valstybės sukurta teisinė priemonė, skirta užtikrinti asmeniui teisę į nešališką teismą. Teisė į nešališką teismą yra viena žmogaus teisių, ginamų tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu (Konstitucijos 29 straipsnis, 31 straipsnio 2 dalis, 109 straipsnis, Žmogaus

teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis). Tai reiškia, kad kiekvienos bylos tinkamo išnagrinėjimo sąlyga yra nustatymas aplinkybės, ar byla nagrinėjantis teismas yra pripažįstamas kaip nešališkas ir gali būti tinkamas forumas spręsti bylos klausimus iš esmės. Todėl teisėjas, kuris pradėdamas nagrinėti bylą pirmiausia stengiasi išsiaiškinti, yra ar nėra pagrindų jam nusišalinti ar būti nušalintam, elgiasi tinkamai (Teisėjų garbės teismo 2021 m. gruodžio 13 d. sprendimas Nr. 21P-1). Kita svarbi šios teisės į nešališką teismą užtikrinimo garantija yra teisėjo nepriklausomumo principas, įtvirtintas Teismų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje, nustatančioje, kad teisėjai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi nuo proceso dalyvių, teismų administracijos, kitų teisėjų, valstybės valdžios institucijų, pareigūnų bei kitų asmenų. Teisėjams negali būti daromas joks politinis, ekonominis, psichologinis, socialinis spaudimas ar kitoks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jų sprendimams, kitaip tariant, apsisprendimas nusišalinti yra paties teisėjo subjektyvus, vidinio įsitikinimo padiktuotas aktas. Šiuo atveju Teisėjų etikos ir drausmės komisija, keldama teisėjai Violetai Balčytienai drausmės bylą, šios nusišalinimo teisės nekvestionavo, tačiau laikė pažeidimu aplinkybę, kad teisėja nusišalino jau pasibaigus bylos procesui. Todėl analizuotina, ar ginčo administracinėje byloje 2021 m. gruodžio 9 d. (kai teisėja nutarė nusišalinti) procesas jau buvo pasibaigęs.

Administracinių bylų teisenos įstatymas nedetalizuoja, kada bylos nagrinėjimo procesas laikytinas pasibaigusiu, tačiau sisteminė įstatymo normų analizė leidžia daryti išvadą, kad bylos nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme baigiamas tam tikru teismo priimtu galutiniu procesiniu dokumentu (tai gali būti sprendimas arba nutartis), kuriuo įvertinami įrodymai, nurodomi motyvai ir atsakoma į visus pareiškėjo byloje iškeltus klausimus, nusprendžiama dėl pareikštų reikalavimų (ABTĮ 84 straipsnio 1 dalis, 86 straipsnis). Tuo tarpu nutartis atidėti sprendimo priėmimą ir paskelbimą, priimta pagal ABTĮ 84 straipsnio 5 dalį, laikytina tarpiniu procesiniu dokumentu, kuriuo bylos nagrinėjimas nėra užbaigtas, į bylos klausimus nėra atsakyta. Remiantis nurodytu teisiniu reguliavimu, darytina išvada, kad, nagrinėjant bylą rašytinio proceso tvarka, bylos nagrinėjimas vyksta iki sprendimo priėmimo ir paskelbimo, bylos išnagrinėjimo momentu laikomas sprendimo paskelbimo momentas. Todėl Teisėjų garbės teismas nesutinka su Komisijos išvada, kad teisėja Violeta Balčytienė nusišalino jau išnagrinėjus bylą.

Pažymėtina, kad teisėja Violeta Balčytienė savo praktikoje laikosi nuoseklaus principo nusišalinti nuo visų jai paskiriamų bylų, kuriose dalyvauja advokatas V. B. (žr., pvz., bylas Nr. eI-322-764/2019; Nr. eI3-2539-426/2020). Todėl ginčo byloje (teisminio proceso Nr. 3-61-3-03555-2020-5) nenusišalindama nuo nagrinėjimo teisėja Violeta Balčytienė būtų kaip tik sukėlus abejonių dėl nešališkumo.

Pažymėtina ir tai, kad teisėja Violeta Balčytienė buvo paskirta teisėjų kolegijos nare byloje Nr.3-61-3-03555-2020-5 tik 2021 m. gruodžio 2 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkės pavaduotojo T. B. nutartimi, vadinasi, nuo paskyrimo kolegijos nare 2021 m. gruodžio 2 d. iki priimtos nutarties nusišalinti 2021 m. gruodžio 9 d. praėjo 7 kalendorinės dienos. Tokio laikotarpio teisėjui susipažinti su byla ir priimti nutartį nusišalinti negalima laikyti per ilgą, neproporcingą ar iš esmės užvilkinančią bylos procesą. Teisėja Violeta Balčytienė 2021 m. gruodžio 9 d. informavo kolegijos narius apie jai kilusias abejones ir svarstymus dėl nusišalinimo, tai patvirtina drausmės byloje esantis teisėjų R. M. ir H. S. 2021 m. gruodžio 14 d. pranešimas „Dėl darbo kolegijoje“ (toliau – ir pranešimas), kuriame nurodyta, kad 2021 m. gruodžio 9 d. apie 9 val. vykusio telefoninio pokalbio su teisėja R. M. metu teisėja Violeta Balčytienė informavo apie tai, kad byloje Nr. eI-1133-426/2021 atstovaujantis advokatas V. B. buvo jos atstovas civilinėje byloje, kuri baigėsi prieš 8 metus, ir klausė nuomonės, ar nereikėtų jai nusišalinti nuo šios bylos nagrinėjimo, kartu paaiškino, kad su advokatu nebendruoja, suinteresuotumo bylos baigtimi neturi.

Atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes, Teisėjų garbės teismas neturi pagrindo sutikti su Komisijos sprendime padaryta išvada, kad teisėja Violeta Balčytienė, žinodama apie tai, jog pareiškėjui administracinėje byloje Nr. eI-1133-426/2021 atstovauja advokatas V. B., kuris praeityje atstovavo jai asmeninėse bylose, ėmėsi bylos nagrinėjimo iš esmės, o nusišalino jau išnagrinėjus bylą. Teisėjų garbės teismo nuomone, nėra pagrindo teigti, kad pirmiau nurodytais teisėjos Violetos

Balčytienės veiksmais buvo iš esmės suvaržytos nagrinėjimo teisme dalyvių procesinės teisės ar būtų pakenkta teismų autoritetui.

Nustatytų aplinkybių pagrindu Teisėjų garbės teismas konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo pripažinti, kad teisėja Violeta Balčytienė nusišalindama nuo administracinės bylos Nr. eI-1133-426/2021 nagrinėjimo pažeidė administracinių bylų nagrinėjimo procesą reglamentuojančius įstatymus ir taip pat nesilaikė Teisėjų etikos kodekso reikalavimų.

Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, nenustačius nurodytuose teisėjos Violetos Balčytienės veiksmuose Teisėjų etikos kodekso pavyzdingumo ir pareigingumo principų reikalavimų pažeidimų, vadovaujantis Teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.1 papunkčiu, ši drausmės bylos dalis nutraukta.

Dėl procesinių dokumentų pasirašymo atgaline data

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, priimdama sprendimą dėl drausmės bylos iškėlimo konstatavo, kad teisėja Violeta Balčytienė pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus pareigingumo ir padorumo principų reikalavimus, kadangi procesinius dokumentus administracinėse bylose Nr. I3-8-473/2021 ir Nr. I2-561-764/2022 pasirašė atgaline data.

Komisijos sprendime pažymėta, kad teisėja Violeta Balčytienė 2021 m. gruodžio 13 d. administracinėje byloje Nr. I3-8-473/2021 (teisminio proceso Nr. 3-61-3-05268-2015-2) per teismo posėdžių sekretorę pateikė teisėjų kolegijos nariams H. S. ir R. M. atgaline data pasirašyti 2021 m. gruodžio 10 d. nutartį, tačiau, teisėjų kolegijos nariams nesutikus pasirašyti nutarties atgaline data, teisėja Violeta Balčytienė ją perrašė 2021 m. gruodžio 13 d. data.

Drausmės byloje esančiame teisėjų R. M. ir H. S. 2021 m. gruodžio 14 d. pranešime „Dėl darbo kolegijoje“ nurodyta, kad 2021 m. gruodžio 13 d. apie 9 val. ant teisėjo H. S. darbo stalo rastas 2021 m. gruodžio 10 d. nutarties projektas dėl administracinės bylos Nr. I3-8-473/2021 atnaujinimo ir bylos paskyrimo nagrinėti 2022 m. sausio 24 d. 10 val. su teisėjos Violetos Balčytienės parašu.

Tiek rašytiniuose paaiškinimuose, tiek Teisėjų garbės teismo posėdžio metu teisėja Violeta Balčytienė laikėsi nuoseklios pozicijos ir nurodė nesutinkanti su Komisijos išvadamis ir aplinkybių vertinimu dėl procesinių dokumentų pasirašymo atgaline data. Teisėja nurodė, kad 2021 m. gruodžio 10 d. parengė ir į LITEKO 15.12 val. įkėlė nutarties projektą dėl bylos nagrinėjimo atnaujinimo administracinėje byloje Nr. I3-8-473/2021, o popierinis nutarties variantas buvo nuneštas kolegijos nariams susipažinti. Teisėja pažymi, kad kolegijos nariai darbo dienos metu neatsakė į teismo elektroniniu paštu jos siųstus laiškus, nekomunikavo, neinformavo, kad jų nebus darbe ir jie nebus pasiekiami darbo laiku, tik vėliau, darbo dienos pabaigoje, SMS žinute teisėja R. M. informavo, kad ji renginyje, pasiūlė, kad grįžusi iš renginio perskaitys nutartį ir pasirašys. Teisėjas H. S. informavo, kad jis pietauja, be to, yra pavargęs ir jo darbe nebus, o iš namų pasirašyti elektroniniu parašu jis neturi galimybės. Pasak teisėjos, nepavykus gruodžio 10 d. surasti kolegų darbo laiku, ji pasiūlė perkelti pasirašymą į pirmadienį, t. y. gruodžio 13 d.

Šioms aplinkybėms patvirtinti teisėja Violeta Balčytienė į drausmės bylą pateikė 2021 m. gruodžio 10 d. susirašinėjimo informaciją su teisėjais R. M. ir H. S., iš kurios matyti, kad 14.38 val. teisėja Violeta Balčytienė išsiuntė žinutę teisėjai R. M., klausdama dėl posėdžių dienų suderinimo bei informuodama, kad į elektroninį paštą išsiuntė nutartį byloje Nr. 5 dėl bylos atnaujinimo. Analogišką žinutę 14.39 val. teisėja Violeta Balčytienė išsiuntė ir teisėjui H. S. Iš susirašinėjimo matyti, kad buvo sutarta pasirašyti ir visus kitus klausimus spręsti pirmadienį, t. y. gruodžio 13 d.

Įvertinęs išdėstytas faktines aplinkybes, Teisėjų garbės teismas negali sutikti su Komisijos atliktu faktinių aplinkybių vertinimu ir jų pagrindu padaryta išvada, kad teisėja Violeta Balčytienė kolegijos nariams nutartį administracinėje byloje Nr. I3-8-473/2021 pateikė pasirašyti atgaline data.

Drausmės bylos duomenys patvirtina, kad tarp teisėjos Violetos Balčytienės ir kitų dviejų kolegijos narių 2021 m. gruodžio 10 d. darbo laiku (apie 14–15 valandą) vyko susirašinėjimas, kurio metu buvo aptariami su nagrinėjamomis bylomis susiję klausimai (įskaitant – ir dėl nutarties atnaujinti sustabdytos bylos Nr. I3-7-473/2022 nagrinėjimą pasirašymo), ir buvo sutarta, kad nutartis bus pasirašoma pirmadienį, t. y. 2021 m. gruodžio 13 d. Aplinkybė, kad kolegijos nariams buvo

pateikta nutartis su 2021 m. gruodžio 10 d. data, laikytina technine klaida, kuri buvo ištaisyta teisėjos Violetos Balčytienės, ir bylos elektroninėje kortelėje prisegta ir pasirašyta nutartis yra 2021 m. gruodžio 13 d.

Išskeldama drausmės bylą, Komisija taip pat nustatė, kad administracinėje byloje Nr. I2-561-746/2022 (teisminio proceso Nr. 3-61-3-00435-2021-0) teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Violetos Balčytienės, G. B. ir E. P. (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), išnagrinėjusi bylą iš esmės, 2022 m. sausio 19 d. nutartimi nutarė sprendimo priėmimą ir paskelbimą atidėti 2022 m. sausio 26 d. 14.30 val., tačiau šią nutartį pasirašė tik dvi kolegijos narės E. P. bei G. B., teisėja Violeta Balčytienė nutartį pasirašė 2022 m. sausio 25 d., t. y. atgaline data. Matyti, kad konstatuodama šį faktą, Komisija rėmėsi tik prie pirmininkės teikimo pridėtais dokumentais – teisėjos E. P. 2022 m. sausio 20 d. elektroniniame laiške ir VAAT raštinės skyriaus vedėjos A. K. 2022 m. sausio 25 d. tarnybiniame pranešime nurodyta informacija ir išsamiau nesiaiškino, netyrė šių aplinkybių.

Tuo tarpu pati teisėja Violeta Balčytienė paaiškino, kad administracinėje byloje Nr. I2-561-764/2022 2022 m. sausio 19 d. 12.41 į LITEKO pasirašyti buvo įkelta nutartis dėl sprendimo priėmimo ir paskelbimo datos atidėjimo, šią nutartį ji atsidarė 12.58 LITEKO sistemoje ir redagavo, t. y. pasirašė elektroniniu parašu, tačiau, kaip paaiškėjo vėliau, parašas dėl jai nežinomos klaidos ar LITEKO trikdžių, neišsisaugojo. Teisėja pažymėjo, kad, atlikusi pasirašymo veiksmą, jungėsi į kitą teismo posėdį, todėl net nesitikėjo, kad parašas neišsisaugojo, o apie tai sužinojo tik kitą dieną, t. y. sausio 20 d. iš teisėjos E. P. Teisėja taip pat nurodė, kad teisėja E. P. pasakė, jog dėl to nėra problemos, kad pasirašys ranka atėjusi į teismą kartu su pagrindiniu procesiniu sprendimu. Teisėja Violeta Balčytienė tvirtina, kad bylos Nr. I2-561-764/2022 nutarties projektas iki sausio 25 d. jai pasirašyti pateiktas nebuvo, jį pasirašė tik sausio 25 d. kartu su iš anksto parengtu galutiniu sprendimu, kuris turėjo būti skelbiamas sausio 26 d. Pažymėtina, kad šiuos teisėjos Violetos Balčytienės teiginius paneigiančių duomenų drausmės byloje nėra pateikta. Tuo tarpu iš pačios teisėjos į drausmės bylą pateiktų LITEKO duomenų matyti, kad 2022 m. sausio 19 d. administracinėje byloje Nr. I2-561-764/2022 yra užfiksuotas teisėjos Violetos Balčytienės atliktas veiksmas – teisėja jungėsi prie bylos ir 12.58 atliko redagavimą.

Lietuvos Respublikos teismų įstatyme apibrėžtas teisėjo pareiginis nusižengimas, kaip pagrindas taikyti teisėjui drausminę atsakomybę, apima tuos atvejus, kai konstatuojamas aiškiai aplaidus konkrečios teisėjo pareigos, taigi, ir iš įstatymo kylančios procesinės pareigos, atlikimas arba jos neatlikimas be pateisinamos priežasties, kai tai nėra tiesiogiai susiję su teismo sprendimo priėmimu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014 m. kovo 10 d. sprendime Nr. KT9-S6/2014 „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d. nutarimo nuostatų išaiškinimo“ išaiškino, kad konstitucinis teisėjo ir teismų nepriklausomumo principas nepaneigia galimybės taikyti teisėjui drausminę atsakomybę už vengimą atlikti pareigas be pateisinamos priežasties, netinkamą pavestų pareigų atlikimą (*inter alia*, aplaidumą nagrinėjant bylas) (III sk. 4.1 ir 6 p.).

Teisėjų garbės teismas pažymi, kad teisėjo drausminė atsakomybė gali atsirasti tik už akivaizdų (aiškų) pareigos neatlikimą.

Įvertinus drausmės byloje surinktus duomenis, Teisėjų garbės teismo nuomone, nagrinėjamu atveju negalima daryti išvados, kad teisėja Violeta Balčytienė akivaizdžiai aplaidžiai atliko savo pareigas. Teisėjų garbės teismo nuomone, nagrinėjamu atveju aptartos situacijos, susidariusios administracinėse bylose Nr. I3-8-473/2021, Nr. I2-561-746/2022, vertintinos kaip organizacinio pobūdžio darbo trūkumai, nesklandumai, išskylantys teisėjo darbe, ypač kai bylos nagrinėjamos ne vienasmeniškai, o teisėjų kolegijoje, ir kurie turi būti sprendžiami bendromis visų teisėjų kolegijos narių pastangomis, tačiau nesudarančios teisėjo drausminės atsakomybės pagrindo.

Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, drausmės bylos dalis dėl Teisėjų etikos kodekso pareigingumo ir padorumo principų reikalavimų pažeidimų, vadovaujantis Teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.1 papunkčiu, nutraukta.

Dėl darbo teisėjų kolegijoje

Teisėjų etikos ir drausmės komisija, priimdama sprendimą dėl drausmės bylos iškėlimo, taip pat konstatavo, kad teisėja Violeta Balčytienė darbinėje aplinkoje, bendraudama su kitais teismo teisėjais, nesilaiko teisėjų etikos reikalavimų, teisėja nevensia sudaryti tokių situacijų, dėl kurių kiti teisėjai patiria įtampą ir negali sklandžiai nagrinėti bylų. Komisija padarė išvadą, kad teisėja Violeta Balčytienė nesugeba organizuoti savo darbo kolegijose sklandžiai, su teisėja Violeta Balčytienė vienoje kolegijoje dirbantys teisėjai patiria organizacinių darbo kolegijoje sunkumų, Komisijos nuomone, tokiu elgesiu teisėja Violeta Balčytienė pažeidė Teisėjų etikos kodekse įtvirtintus pagarbos žmogui, pavyzdingumo ir solidarumo principus. Šią išvadą Komisija padarė įvertinusi teismo pirmininkės teikime, teisėjų R. M. ir H. S. 2021 m. gruodžio 15 d. pranešime „Dėl darbo kolegijoje“, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. gruodžio 17 d. teisėjų pasitarimo protokole nurodytas aplinkybes.

Drausmės byloje nustatyta, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo pirmininkė J. M. 2021 m. gruodžio 17 d. teikimu kreipėsi į Teisėjų etikos ir drausmės komisiją, prašydama teisėjai Violetai Balčytienėi iškelti drausmės bylą už sistemingai besikartojančius Teisėjų etikos kodekso principų pažeidimus. Teikimas grindžiamas teisėjų R. M. ir H. S. 2021 m. gruodžio 15 d. pranešime nurodytomis aplinkybėmis, taip pat nurodoma, kad 2021 m. gruodžio 17 d. vykusio nuotolinio teisėjų pasitarimo metu teisėja Violeta Balčytienė nesugebėjo sklandžiai, be įžeidimų kolegų teisėjų atžvilgiu, paaiškinti situacijų, kilusių administracinėse bylose, situacijas interpretavo savaip ir, kadangi nesilaikė tvarkos, buvo pašalinta iš pasitarimo.

Teisėjų garbės teismas pažymi, kad teisėjų R. M. ir H. S. 2021 m. gruodžio 15 d. pranešime nurodytų teisėjos Violetos Balčytienės veiksmų (nusišalinimas nuo administracinės bylos Nr. eI-113-426/2021 nagrinėjimo ir nutarties pasirašymas administracinėje byloje Nr. I3-8-473/2021) įvertinimas teisėjų etikos požiūriu jau pateiktas šiame sprendime ir konstatuota, kad aptartame teisėjos Violetos Balčytienės elgesyje Teisėjų etikos kodekso principų pažeidimų nenustatyta. Nenustatęs šioje dalyje drausminės atsakomybės pagrindų egzistavimo, Teisėjų garbės teismas neturi pagrindo sutikti su Komisijos sprendime padaryta išvada dėl teisėjų etikos reikalavimų pažeidimų, teisėjai Violetai Balčytienėi organizuojant savo darbą teisėjų kolegijose.

Be to, Teisėjų garbės teismas išklaušė Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. gruodžio 17 d. teisėjų pasitarimo garso įrašą, pateiktą teisėjos Violetos Balčytienės. Pažymėtina, kad šiame garso įraše nėra užfiksuota nepagarbaus teisėjos Violetos Balčytienės elgesio apraiškų, t. y. negirdėti, kad teisėja Violeta Balčytienė būtų įžeidinėjusi kitus teisėjus, elgusis nepagarbiai ar kitokiu būdu nesilaikiusi posėdžio tvarkos. Netinkamo, nepagarbaus teisėjos Violetos Balčytienės elgesio nėra užfiksuota ir drausmės byloje esančiame Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. gruodžio 17 d. teisėjų pasitarimo protokole.

Apibendrinant išdėstytas aplinkybes, Teisėjų garbės teismo nuomone, nagrinėjamu atveju negalima daryti išvados, kad teisėja Violetos Balčytienės darbinėje aplinkoje bendraudama su kitais teismo teisėjais nesilaiko teisėjų etikos reikalavimų. Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, ši drausmės bylos dalis dėl Teisėjų etikos kodekso pagarbos žmogui ir padorumo, pavyzdingumo ir solidarumo principų reikalavimų pažeidimų, vadovaujantis Teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.1 papunkčiu, nutrauktina.

Teisėjų garbės teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Teisėjų garbės teismo nuostatų 40.1 papunkčiu,

n u s p r e n d ž i a:

nutraukti Teisėjų etikos ir drausmės komisijos 2022 m. spalio 28 d. sprendimu Nr.18P-5 Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjai Violetai Balčytienėi iškeltą drausmės bylą.

Šis Teisėjų garbės teismo sprendimas per dešimt dienų nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjų garbės teismo nariai:

Aleksandras Dobryninas

Virgilijus Grabinskas

Julija Kiršienė

Diana Labokaitė

Rasa Lapėnienė

Jolanta Sondaitė

Vigintas Višinskis